

# Stavba mongolské jurty (postup a doporučení)

---

Mongolská jurta slouží jako přenosný příbytek nomádů již po tisíciletí. Stěny jurty se rozkládají a skládají jako harmonika a jsou mírně ohnuté, což celému příbytku dává aerodynamický tvar, tudíž i silné větry (v Mongolsku jsou na jaře silné písečné bouře z pouště Gobi) nenařítí přímo do stěn, ale obtáčí se kolem a přes kupolovitou střechu jurty.

Na rovné ploše se nejprve dovnitř kruhu umístí střešní kruhové okno, které je ze dvou stran podpíráno dvěma sloupy, které se přiváží k oknu a vztyčí se uprostřed. Stěny se roztáhnou kolem dokola podle označení 1-6, přičemž 1 označuje první stěnu na levo od dveří (stojíme-li vně kruhu). Všechny stěny se do sebe zaklíní a sváží přesným způsobem od shora dolů. Konce stěn u dveří se k nim přiváží skrze k tomu určeným otvorům ve dveřích. Vytvořený kruh se celý obtočí provazem, který se střídavě provléká skrze stěny a vně stěn.

Následně se vztyčí sloupy se střešním oknem a ze čtyř stran se do otvorů, které jsou po celém obvodu střešního okna, zastrčí nejprve čtyři tyče, které pomohou vycentrovat kruh. Tyče zapadají do každé vidlice stěn a mají na konci úvaz, kterým se uváží k levé části vidlice. Šest tyčí bez úvazu patří do důlků na vrchní plošině dveří. Pak se postupně nastrčí a uváže všech 96 tyčí po obvodu. Tato konstrukce díky vytvořenému kruhu drží pevně, i kdyby se odstranily podpůrné sloupy, které jsou spíše podpůrným prvkem a začaly se používat až na konci 19. století jako vylepšení stability jurty a také se někdy i dnes v jurtách nevyskytují. Pro bezpečný pocit, že se některá tyč neuvolní, se ještě podvazuje všechny tyče zevnitř kolem dokola.

Na jurtu se pak umístí plachty a plsti v přesném pořadí. První bílá tenká plachta se natáhne jako první a je viditelná přes mřížoví stěn a zakrývá následnou vrstvu plstí, které se skládají ze čtyř kusů a jurtu obtáčí kolem dokola. Plsti se k sobě sváží a jejich horní konce zalehnou předem ušité dvě části střešních plstí. Po plstěné tepelné izolaci, která je vyrobena z ovčího rouna a je nehořlavá, se umístí plachta ze stanoviny. Na ní se doporučuje do našich vlhčích podmínek obalit jurtu parapropustnou fólií, připevněnou k sobě páskami. Tato fólie se může kdykoli sundat a nahradit jinou plachtou, která je nepromokavá. Na takto zabezpečenou jurtu proti dešti se instaluje konečná vrchní ozdobná plachta, která je v zásadě estetickou záležitostí, podléhá povětrnostním podmínkám a v případě potřeby se vymění či opět lze ušít plachtu z místních dostupných nepromokavých materiálů (např. Kortexin 600D/64 PVC-slim bílá barva).

Nakonec se celá jurta pevně obtočí třemi silnými pásy, které jsou uvázány na železná oka z obou stran dveří. Na ně se ze tří stran uváže vrchní čtvercový příkryv střešního okna, který je z jedné strany volně přehazovatelný a zakrývá či otevírá střešní okno podle potřeby. Tento příkryv může být také nahrazen jinými variantami, např. zde

vyráběnou plexisklovou nadzvedávací kopulí či jiným průhledným zákryvem  
uvžívaným u stanových oken.

Plstěné i dřevěné části jurty se musí chránit před zvlhnutím, doporučujeme natřít protiplísňovým roztokem. Jurta se musí často větrat, v letních měsících lze nadzvednout a podepřít polínkem na několika místech dolní část i s plstí, čímž se i získá příjemné větrání v parných dnech. Jurta je stabilní a zároveň přenosný příbytek, po instalaci kamen a podlahy vhodný i k obývání v mrazech (v Mongolsku až do -30 °C). Pokud bude jurta určena k celoročnímu obývání, doporučujeme postavit jurtu na předem připravenou podlahovou izolovanou konstrukci (viz nákres). Kamna jsou vhodná umístit doprostřed a vyvést jedním oplechovaným dílem střešního okna rouru odizolovat a opatřit dvouplášťovým komínem.

### **MonSpirit s.r.o.**

Devonská 999/1  
152 00 Praha 5  
IČ:05241227

### **Alena Oberfalzerová**

jednatelka společnosti